

Stof til Folkevisen om »Graa Svend og Tule Vognsen«. Flere af Fortællingerne giver pudsige Udtryk for det vestjyske Lune. Alt i alt en særdeles fornøjelig Bog, der berettiger en til med Forventning at imødesee Lærer Kristensens næste Bog om Outrup Sogn.

**J. ABILDTRUP: ABILDTRUPGAARD OG DENS BEBOERE
1498—1925. Struer 1925. 144 S.**

Det er virkelig noget af en slægtshistorisk Bedrift, Lærer Abildtrup i Lomborg her har ydet, idet det er lykkedes ham at føre en Gren af sin Slægt, Selvejerslægten *Hvid* i Trabjærg, Hjerm Herred, tilbage til Bonden Ib Hvid, som maa være født før 1390, og hvis Slægt sad i Trabjærg i c. 100 Aar, før den flyttede til Abildtrupgaard, hvor den sad i de følgende 200 Aar, indtil c. 1694. Netop fordi det drejer sig om en gammel Selvejerslægt, der ofte bliver ved at bo længe paa samme Gaard, og hvis Valgfrihed af nyt Opholdssted i Egnen er stærkt begrænset, er det muligt at følge Slægten med samme Sikkerhed som en adelig Slægt selv i disse fjerne Tider før Kirkebøgerne. De Grunde Forf. anfører (S. 11 f.) for sin Formodning om Identiteten af Anders Hvid i Abildtrup 1498 og i Trabjærg 1500—1522, er saa overbevisende, at der ikke synes at være ringeste Rum for Tvivl.

Foruden denne Slægts Historie behandler Forf. tillige Slægterne *Qwie* i Kviesgaard, *Nyegaard* i Borris og *Købke* i Vorgod, foruden at han kommer til at strejfe mangfoldige andre Bondeslægter fra disse Egne (der er et fortrinligt Register til Bogen!). Med berettiget Stolthed kan Forf. altsaa give sin Bog Undertitlen: En Slægtshistorie gennem ca. 550 Aar.

En højst ualmindelig Historie for en vestjysk Bondekarl fik *Christen Nielsen Nyegaard*, f. i S. Omme 1767, hvis sjældent interessante Levnedsskildring, optegnet af hans Søn Christen Christensen Abildtrup, gengives i Bogen. Han begynder som Tjenestekarl i Sønderjyllands Marskegn (Daler Sogn), kommer dernæst til Søs med en Skipper, der sejler til Amsterdam. Herfra tager han Hyre til Konstantinopel, og rejser efter at være undsluppen Pesten, videre til Smyrna og atter tilbage til Amsterdam. Senere

er han med et Opdagelsesskib til de varme Lande, kommer ud for tyrkiske Sørovere, er med en Hvalfanger og strander i den svenske Skærgaard, og overværer i den spanske Sø et Søslag 1793, hvori den senere Admiral Nelson deltager. Sin store Bedrift øver han dog, da han ene Mand sammen med en Skibsdreng overmander en fransk Besætning, som har kapret hans hollandske Skib. Han gennemfører ogsaa sin dumdristige Plan, og faar som Belønning en Sølvdaase paa 16 Lod med Inskription fra den hollandske øverste Admiral van Kinsbergen 1794. Hans Redere tillagde ham 1 Tønde Guld (100,000 Rdl.), men da Franskmændene indtog Amsterdam, blev Rederne »franskvenlige« og vilde af denne — maaske ogsaa af andre! — Grunde ikke ud med Pengene, som han maatte føre Proces om, og hvoraf han da ogsaa opnaaede 15,000 Gylden. Baade Sølvdaasen og hans Sabel er afbildet i Bogen, og Procesakterne har ligget sammen med dem i Abildtrup Nedergaard. De hollandske Gylden lagde Grunden til Slægtens Velstand.

Den smukke Bog fortjener ikke mindst for denne Levnedskildrings Skyld at blive læst i videre Krese.

DAVID WESTERGAARD og STEPHAN NYBOE: Efterkommere af Fæstebonden KNUD STEPHENSEN i Djeld. Holstebro 1924. 106 S.

Det er sjældent at se en Amatør udsende en saa velskreven Slægtebog som denne. Maaske er det ogsaa til en vis Grad det dæmpede, smukke typografiske Udstyr, der gør Bogen saa tiltalende at blade i. Thomsen i Holstebro er jo landskendt for sit smukke Bogtryk. Men den væsentligste Aarsag til, at Bogen er bleven saa god, er det velafstemte i Ordningen af Stoffet, og den velafvejede Vekslen mellem Genealogi og Topografi, der gør, at man foruden Slægtens Genealogi, der jo kun kan have Bud til en snævrere Kreds, tillige faar et Stykke Egnshistorie, der virkelig giver noget værdifuldt og nyt. Statskonsulent Westergaard i Jelling forstaar øjensynlig den blandt vore Lokal- og Personalthistorikere yderst sjældne Kunst at begrænse sig, ikke blot i Emnet,